

Åben dagsorden

Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget 2018-2021

SÆH-sekretariatet

Mødedato: 16. december 2020
Mødet påbegyndt: kl. 08:30
Mødet afsluttet: kl.
Mødested: Byrådssalen
Fraværende:

27.36.00-A00-1-20

---

4. Muligheder for udmøntning af klippekortsordning på ældreområdet

Resumé

I Budgetaftalen for 2021-2024 blev der afsat 1,5 mio. kr. i 2021 stigende til 3,0 mio. kr. i 2022 og frem til en klippekortsordning på ældreområdet. Med udgangspunkt i tidligere erfaringer med klippekortsordninger i Hjørring Kommune forelægges Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget her muligheder i forhold til, hvordan klippekortsordningen kan udmøntes fra 2021.

Sagsfremstilling

I forbindelse med budgetaftalen for 2021-2024 blev det besluttet, at der fra 2021 skal være en klippekortsordning på ældreområdet. Til dette formål blev der i afsat 1,5 mio. kr. i 2021 stigende til 3,0 mio. kr. i 2022 og frem. Parterne udtrykte samtidig ønske om, at de afsatte midler anvendes, så de skaber mest mulig værdi for de ældre i Hjørring Kommune. Det kan f.eks. være beboere på ældrecentre, borgere i hjemmeplejen eller ældre på et botilbud. SÆH-udvalget skal senest i marts 2021 udarbejde forslag til udmøntning til forelæggelse for Byrådet.

Hjørring Kommune har tidligere haft klippekortsordninger målrettet forskellige borgergrupper. Fra 2015-2018 fik et udvalg af kommunens hjemmehjælpsmodtagere tilbudt et klippekort, og fra 2017-2018 blev alle beboere på kommunens ældrecentre, inklusive beboere på Elsagervej 27-31 og

Mosbjerghus, tilbudt et klippekort. Med udgangspunkt i tidligere erfaringer med klippekortsordninger forelægges SÆH-udvalget her forslag til muligheder for udmøntning af klippekortsordningen.

Erfaringer fra klippekortsordningen i hjemmeplejen

Klippekortsordningen blev i 2015 indført i hjemmeplejen på baggrund af, at der, i forbindelse med Finanslovsaftalen for 2015, blev udmeldt en pulje til kommunerne til at øge livskvaliteten blandt de svageste hjemmehjælpsmodtagere. Midlerne skulle udmøntes i en klippekortsmodel, hvor borgeren selv havde indflydelse på, hvilken hjælp borgeren ønskede at modtage. Det skulle også være muligt at opspare klip, for at muliggøre længerevarende aktiviteter. Der skulle tilbydes mindst en halv times ekstra hjemmehjælp pr. bruger, men det var op til kommunen selv at afgrænse målgruppen for den ekstra hjælp. Med dette udgangspunkt valgte Hjørring Kommune at udbyde klippekortet som 30 minutters ekstra hjælp til borgere der modtog moderat hjælp til personlig pleje (SÆH-udvalgets beslutning af 19. maj 2015).

Der blev løbende fulgt op på klippekortsordningen da det viste sig, at klippekortet ikke blev brugt fuldt ud. En analyse viste, at knap halvdelen af de visiterede klippekortminutter blev brugt på praktisk hjælp. Den resterende tid blev eksempelvis brugt til:

- Hver eller hver anden uge at komme ud og gå tur etc.
- Aflastning for ægtefælle, når denne er ude af huset.
- Ledsagelse ved indkøb, lægebesøg, kirkegårdsbesøg osv.
- Gåture.
- En snak over en kop kaffe.
- Lidt træningsøvelser hver dag, eksempelvis stoletræning.

På grund af de ubrugte midler samt et ønske om, at klippekortet gerne skulle bruges til anden hjælp og støtte, frem for praktisk hjælp, besluttede SÆH-udvalget i 2016 at udvide målgruppen af klippekortsmodtagere til at omfatte borgere, som hjemmeplejen vurderede ville have gavn af ordningen, primært på grund af ensomhed (SÆH-udvalgets beslutning af 5. april 2016). Udvidelsen gjaldt frem til udgangen af 2016. 169 borgere endte med at blive tildelt klippekort på baggrund af en vurdering om ensomhed eller lignende fra hjemmeplejen.

Fra 2017 overgik midlerne til klippekortsordningen til bloktilskuddet. SÆH-udvalget valgte at fortsætte med klippekortsordningen som en permanent ordning omfattende borgere der modtog moderat hjælp til personlig pleje (SÆH-udvalgets beslutning af 15. november 2016). Der blev afsat 1,1 mio. kr. årligt til videreførelse af klippekortsordningen.

Med vedtagelsen af Budget 2019-2022 blev klippekortsordningen til hjemmehjælpsmodtagere afskaffet.

Erfaringer fra klippekortsordningen på ældrecentre, Elsagervej 27-31 og Mosbjerghus

Klippekortsordningen blev i 2017 indført på alle kommunens ældrecentre, inklusive Elsagervej 27-31 og Mosbjerghus, da der i aftalen om Finanslov for 2017 blev afsat midler til en klippekortsordning på ældrecentre. Også her kunne beboerne selv være med til at bestemme, hvad den ekstra hjælp skulle gå til. Hver beboer blev i 2017 tildelt ca. 50 minutters ekstra hjælp pr. uge, mens det i 2018 blev til ca. 40 minutters ekstra hjælp pr. beboer pr. uge. Hjørring Kommune modtog årligt 4,331 mio. kr. i perioden 2017-2018 som følge af klippekortspuljen.

Løbende analyser viste, at klippene bl.a. blev brugt til:

- Socialt samvær med personalet.
- Ledsagelse i forbindelse med besøg hos læger/sygehus, beboernes familie samt gåture, indkøb, gudstjenester, kirkegårdsbesøg mv.
- Praktisk hjælp.
- Afholdelse af fællesaktiviteter på ældrecentret.
- Udflugter - ofte i fællesskab med flere øvrige beboere.
- Sociale arrangementer på ældrecentret.
- Wellness, f.eks. ekstra bad, ordne hår, klippe skæg, massage og ordne negle.
- Træning og sansestimulering.
- Hjælp til f.eks. økonomi, post, personlige papirer og til at kunne Skype med familien.
- Havearbejde.
- Madlavning, bagning og syltning.

Klippekortsordningen på ældrecentre blev ikke videreført efter puljemidlernes ophør ved udgangen af 2018.

Muligheder for udmøntning af klippekortsordningen fra 2021

Med udgangspunkt i tidligere erfaringer med klippekortsordningerne har forvaltningen opstillet fire modeller for den fremtidige klippekortsordning:

- Model 1 tilbyder 150 hjemmehjælpsmodtagere 1 times ekstra hjælp hver uge.
- Model 2 tilbyder 300 hjemmehjælpsmodtagere 1 times ekstra hjælp hver anden uge.

- Model 3 tilbyder beboere på kommunens ældrecentre, inklusive beboere på Elsagervej 27-31 og Mosbjerghus, 45 minutters ekstra hjælp hver anden uge.
- Model 4 deler klippekortsmidlerne mellem udvalgte hjemmehjælpsmodtagere og beboere på ældrecentrene. Her tilbydes 150 hjemmehjælpsmodtagere 1 times ekstra hjælp hver anden uge og beboere på ældrecentrene tilbydes 25 minutters ekstra hjælp hver anden uge. Beboere på Elsagervej 27-31 og Mosbjerghus er ikke medtaget her for at sikre, at klippekortsminutterne ikke bliver så få, at de ikke vil kunne bruges til at gøre en reel forskel for borgerne.

Forvaltningen anbefaler, at klippekortsordningen, såfremt den tilbydes borgere i hjemmeplejen, udbydes som minimum én times ekstra hjælp ad gangen, da det giver hjemmeplejen bedre mulighed for at være til stede hos borgeren i forhold til dennes konkrete ønsker med hjælpen - særligt i forhold til samtaler eller øvrigt socialt samvær.

De fire modeller er uddybet i nedenstående skema. Der er i beregningerne taget udgangspunkt i, at klippekortsordningen startes op fra september 2021, idet en opstart i sommerferieperioden ikke er hensigtsmæssig grundet brug af vikarer m.v.

	Antal visiterede borgere pr. uge	Antal timer pr. år	Forventet udgift til infomøder 2021	2021 (sep-dec)	2022 og frem
Model 1. 150 hjemmehjælpsmodtagere, 1 time pr. uge	150	7.812	29.521 kr.	1.009.000 kr.	3.027.000 kr.
Model 2. 300 hjemmehjælpsmodtagere, 1 time hver 2. uge	300	7.821	58.000 kr.	1.010.000 kr.	3.031.000 kr.
Model 3. Beboere på ældrecentrene, Elsagervej 27-31 og Mosbjerghus					
Beboere på Elsagervej 27-31 og Mosbjerghus	37	716	-	69.000 kr.	207.000 kr.
Beboere på ældrecentrene	487	9.490	-	913.000 kr.	2.738.000 kr.
Samlet	524	10.206	-	982.000	2.945.000

				kr.	kr.
Model 4. 150 hjemmehjælpsmodtagere og beboere på ældrecentre					
Hjemmehjælpsmodtagere	150	3.903	29.521 kr.	503.000 kr.	1.510.000 kr.
Beboere på ældrecentre	487	5.272	-	507.000 kr.	1.521.000 kr.
Samlet	637	9.175	29.521 kr.	1.010.000 kr.	3.031.000 kr.

I de modeller der omfatter hjemmehjælpsmodtagere er der i 2021 indregnet en halv time pr. borger til at hjemmeplejen kan informere borgerne grundigt om klippekortsordningen, så borgerne er bekendte med ordningen og dets muligheder inden ordningen træder i kraft. Baggrunden herfor er de tidligere oplevelser med, at klippekortet ikke blev brugt i tilstrækkeligt omfang, hvorfor det anses som nødvendigt at anvende ressourcer på at informere borgerne mere grundigt om tilbuddet. Alternativet er fremsendelse af pjece eller lignende.

Forslag til målgruppe, såfremt klippekortsmodellen udmøntes blandt hjemmehjælpsmodtagere

I de modeller for udmøntning af klippekortsordningen, der omfatter borgere i hjemmeplejen, er der regnet med henholdsvis 150 og 300 hjemmehjælpsmodtagere. For at sikre, at klippekortsordningen vil skabe mest mulig værdi for de ældre i Hjørring Kommune foreslås det, at ordningen, såfremt klippekortet tilbydes borgere i hjemmeplejen, målrettes ensomme borgere, da ensomhed kan have store konsekvenser for den enkeltes livskvalitet, helbred og trivsel i alderdommen. Bekæmpelse af ensomhed er også ét af de områder, der i 2019 blev indført som fokusområde i kommunens Værdighedspolitik. Ligeledes viste den seneste Sundhedsprofil fra 2017, at ensomhed er udbredt blandt borgere i alderen 85 år og op.

Da SÆH-udvalget den 5. april 2016 besluttede at udvide klippekortsordningen indenfor hjemmehjælpsmodtagere med ensomme borgere med andre hjemmehjælpspakker, var det bl.a. for at kunne hjælpe borgere, der faldt indenfor følgende beskrivelse:

- Borgeren har ingen eller ganske få relationer og oplever samtidig ensomhed. Der kan også være tale om, at borgeren har en del pårørende, men uden kontakt til disse.

- Borgeren har svært ved at tage initiativ til ønskede aktiviteter, eksempelvis komme ud eller tage kontakt til aktivitetscenter og frivilligområdet.
- Borgeren har nedsat mestringsevne og har dermed svært ved at klare hverdagens aktiviteter.

Kommunens hjemmeplejeleverandører har et godt kendskab til borgerne og vil kunne indstille de borgere, de mener, kan have gavn af klippekortsordningen ud fra kriterier lignende ovenstående. Derefter vil Myndighed visitere borgeren til klippekortsordningen.

Kriterierne for udvælgelse af borgere vil skulle tilrettes, afhængig af SÆH-udvalgets beslutning af model, herunder antal omfattede borgere. SÆH-udvalget vil til næste behandling af klippekortsordningen modtage forslag til kriterier.

Den videre proces

SÆH-udvalget godkendte på møde den 11. november 2020 følgende tidsplan for den videre proces med at udarbejde forslag til udmøntningen af klippekortsordning frem mod marts 2021:

- 11. januar 2021: Høring i Ældrerådet.
- 3. februar 2021: SÆH-udvalget forelægges konkret forslag til udmøntning af klippekort.
- 17. februar 2021: Byrådet forelægges konkret forslag til udmøntning af klippekort.

Lovgrundlag

Ydelserne indenfor klippekortsordningen ydes efter Serviceloven § 83.

Økonomi

Der er i Budgetaftalen 2020-2024 afsat 1,5 mio. kr. i 2021 stigende til 3,0 mio. kr. i 2022 og frem.

Som led i Aftale om finansloven for 2019 blev der afsat 100 mio. kr. til at understøtte kommunernes arbejde med at opspore ensomme ældre og bekæmpe ensomhed, tab af livsmod, sorg og selvmord blandt ældre borgere. Fra og med 2020 fordeles tilskuddet som et særtilskud, fordelt efter ældrenøglen, der bliver udmeldt i forbindelse med de øvrige tilskud. Hjørring Kommunes andel i 2021 udgør 1,377 mio. kr. Midlerne er endnu ikke udmøntet, og SÆH-udvalget kan derfor vælge at tænke midlerne brugt i forbindelse med klippekortsordningen for 2021 og frem.

I 2020 er midlerne jævnfør ØK2 indgået til at skabe budgetbalance.

Personalemæssige (herunder arbejdsmiljømæssige) konsekvenser

Ingen bemærkning.

Miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser

Med klippekortet kan den ældre selv bestemme, hvordan den ekstra hjælp skal bruges. Det er håbet, at den ekstra hjælp fra hjemmeplejen kan være med til at forebygge ensomhed.

Direktøren for Sundhed, Ældre og Handicap indstiller,

- at Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget drøfter de opstillede modeller i forhold til udmøntningen af klippekortsordningen fra 2021.

Beslutning

Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget havde en indledende drøftelse af de forskellige modeller og besluttede at sende alle modeller til høring i Ældrerådet med henblik på fornyet behandling i Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget.

Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget ønsker at høre Ældrerådets holdning til at anvende puljemidler til ensomme ældre på 1,377 mill. kr. til en udvidet klippekortsordning. Sundheds-, Ældre- og Handicapudvalget ønsker dog at tilkendegive, at puljemidlerne skal anvendes til den målgruppe som puljemidlerne er tiltænkt.

Ivan Leth og Michael Harritslev deltog ikke i mødet